

1940 SONLARI-1960 BAŞLARI (5)

Bu yazımızla birlikte, Ankara'nın (bu arada Türkiye'nin) "bir daha asla dönemeyeceğimiz, hiç geri gelmeyecek günleri"ne yaptığımız "Düş Yolculuğu"nu tamamlıyoruz. Dizimizi "Bakalım daha daha neler yapmışızdır?"ın yanıtları ile sonlandırıyoruz.

- 1960 civarında Ankara İl Radyosu'nda Domenico Modugno'lu San Remo Müzik Festivalleri'ni dinlemiştir.
- Dönemimizin "prens, piramit, balkanika, ekler" adlı pastaları ile "üzümlü kek"ini yemiştir.
- İtfaiye Meydanı, Denizciler Caddesi, Hacettepe ya da Samanpazarı'nda "bul karayı al parayı"culara küçük de olsa para kaptırmış, sonra da akıllanmıştır.
- Orhan Boran'ın İpana Diş Macunları'nın reklamı olarak sunduğu "11 Soru Bilgi Yarışması"nda bizler de radyolarımız başında yarışmıştır.
- 19 Mayıs Stadı'nın genişletilmeye alındığı yıllarda, Tandoğan'daki Ankaragücü Stadı'nın zaman zaman kırılan-çöken tahta tribünlerinde dönemin takımlarının futbol maçlarını, Hayrabolulu Süleyman-Sındırgılı Şerif-İzmitli Adil ve İrfan Atan gibi pehlivanların yağlı güreşlerini izlemiştir.

- Ankara'nın ünlü şekerlerinin o rengarenk cam kavanozlarındaki "susamlı, limonlu, tarçınlı, çilekli, naneli" akide şekerlerinden yemiştir.

Şekerci kavanozlarındaki akide şekerleri.

- Atatürk Bulvarı'nın Menekşe-ABC-Façça-Derya-Tuna Çorap-Mısırlı gibi mağazalarından giyinmiştir.

- BURDA dergilerinden çıkardığımız "patron"ların yardımıyla elbiseler dikmiş ya da diktirmiştir.

Boğaziçi Lokantası (1956), Kukla Kebap (1958) ile Kokoreççi Hacı'nın (1960) bugünkü kartvizitleri.

- Sakarya Caddesi'nin, domuz ürünleri dahil her tür sakatat satan "Sakatatçı"sını elbette hatırlarız.

- Yeni yılı, "aile, akraba, komşular" bir arada toplanarak "Salonda at yarışı, firdöndü, tahta numaralı tombala" oynayıp, meyve ve kuruyemiş yiyerek, kimi evlerde "pişmaniye çekerek" karşılaşmıştır.

- Okul çıkışlarında maniler okuyan "macuncu"nun bir elindeki metal kaşıkla, bölmeli metal kutusundan söküp, diğer

elindeki çomağa özenle sardığı “allı da güllü bu macun”dan tatmışızdır.

- Kendi yaptığımız Hacivat-Karagöz’leri “cam para” karşılığında (biriktirilen bu camlar, sokak aralarında cam toplayan eskicilere kırık leblebi, keçiboynuzu, iğde karşılığında verildiğinde bir tür nakit işlevi görürdü, onlardan da herhalde yeniden kullanımcılara giderdi) oynatmışızdır.
- İleride Ankara klasikleri olacak Boğaziçi Lokantası’nı (1956-Denizciler Caddesi), Kukla Kebap’ı (1958-Dört Yol), Bolu Akın Lokantası’nı (1958-Etlik Otobüs Garajı) ve Kokoreççi Hacı’yı (1960-Temmuz Sokağı) daha o yıllarda keşfetmişizdir.
- Yıllık “Kok Kömürü Karnelerimiz” ile TKİ’den aldığımız kömürleri, yokuşlarda arabaları iterek atlara yardımcı olmak suretiyle, at arabalarıyla evlerimize ulaştırmış, sonra da tenekelerle kömürlüğümüze taşımışızdır. “Var mı odun, kömür kırdıran?”lara özellikle odun kırdırmışızdır.
- Zungla şekerlemelerinin kağıtları ve türlü sakız ile çikolataların sarıldığı hayvan, bitki, artist, bayrak, futbolcu resimleri ile büyük olan numaranın küçüğünü “ütmecesine” Alt-Üst (İki kişili) ve Alt-Üst-Orta (Üç kişili) oyunları oynamışızdır.

Tahta numaralı tombala ve kartları.

“Devlet”in Sümerbank ve Beykoz mağazalarının yeni “özel” sahipleri.

- Anafartalar Caddesi’nin ünlü kadın ayakkabıcıları “Emel-İnci-101 Çeşit” mağazaları ile, Hanif Çarşısı’nda ünlü markaların seri sonu mallarını ucuza pazarlayarak, kadınların sabahın erken saatlerinde upuzun kuyruklar oluşturmalarına neden olan “Güneş”ten ayakkabı almışızdır.
- Ulus-Sıhhiye (Lozan)-Kızılay meydanlarının ortasındaki, tepeleri şemsiyeli ve kesik bidon görünümlü “Trafik Polisi Noktaları”nı hatırlıyorsunuzdur.

▪ Mayıs ayının bir gününde SBF’lilerin “İnek Bayramı” sırasında, Ziya Gökalp Bulvarı’nda inek (şimdi insanlar bile yürüyüş yapamıyor) gezdirmelerine tanık olmuşuzdur.

Paketler içinde çeşitli renklerde kumaş boyaları.

- Sizin anneniz de bir açık hava ateşinin ya da maltızın üzerindeki teneke içinde kaynatıldığı yünleri, kumaşları, kilim palalarını, giysileri “Victoria kumaş boyaları” ile boyamıştır.
- Önlüklerimizden ayakkabılarımıza, iç çamaşırlarımızdan bayramlık giysilerimize varana değin, neredeyse tüm giysilerimizin Ulus’ta bugünkü L.C.Waikiki’nin yerindeki “Sümerbank” ve ING Bank’ın yerindeki “Beykoz” mağazalarından, orada bulunamayanların ise Dodanlı Yerli Mallar Pazarı’ndan ya da Tarman Kardeşler’den edinildiğini, daha dün gibi anımsıyorsunuzdur.
- İlkgençlik yıllarında AOC’nin piknik alanlarında “Tekel Birası” ve “Çubuk Şarabı” içmişizdir. Posta Caddesi’nin Şükran Lokantası, Palabıyık’ın Yeri, Kürdün Meyhanesi gibi ünlü mekânlarına gitmemiş olsak bile tül perdeli vitrinlerinden içine doğru kaçamak göz gezdirmişizdir. Samanpazarı’nda Esenpark Gazinosu’nun altındaki Kavaklıdere Tadım Evi’ni hatırlayanlarımız çıkacaktır.
- Bahçelievler’de oturanlarımız Çarşı Durağı’nın ilk restoranlarından “Kokteyl”i (şimdiki Hosta), “Gümüş Pastanesi”ni (şimdiki Neşe Çiçek), İş Bankası’nın üstündeki “Mehtap Sineması”nı ve “Langırt Salonu”nu, Cuma Pazarı’nın eski yerini, Karakol Durağı’nın Zevk Sineması ile tenis kortlarını unut(a)mamışlardır.
- İlk ve ortaokul yıllarımızın okul giriş-çıkışlarında, “Seyyar Sinemacı”nın 5 kuruş karşılığında, bir elinde tuttuğu sopanın ucuna takılı göstericinin içine dairesel olarak ve karşılıklı yerleştirdiği ve eliyle değiştirdiği 10-12 kadar fotoğraf negatifini, “Şu görmüş olduğunuz Mekke-i Mükerrerme’nin bilmem neresi, şu görmüş olduğunuz Medine-i Münevvere’nin feşmekan yeri, şurası Tac Mahal’in...” seslendirmesiyle “sinema niyetine” izlemiştir.
- Tabelalardaki yabancı dil kirliliğinin bugünlere henüz ulaşmadığı dönemlerde, belediyenin Türkçeleştirme çabaları sırasında, Demirtepe’deki Mon Amour Gazinosu’nun M. Anamur’a, Bakanlıklar’daki Milka Pastanesi’nin Yeni Milka’ya dönüşerek Türkçeleştirdiğini hayretle gözlemiştir.

Nasıl bitirelim? Bir Ankara varmış, bir de baktım Ankara yokmuuş... Baki kalan bu kubbede “hoş bir Ankara” imiş.